

ЦИЈЕНА:
За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера, на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по годину 10 франка у злату.
Прешлаша се прима само у годишњим и полугодишњим роковима и плаћаје у мјерици.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Le GLAS TZRNOGORTZA, Journal Officiel, paraissant régulièrement chaque samedi et suivant les exigences du service. On s'abonne aux bureaux du journal GLAS TZRNOGORTZA, Cetignè, Monténégro.

L'abonnement pour le pays 8; pour l'Autriche-Hongrie 12 Perpers; pour tous les autres pays 20 francs par an. La publicité est reçue aux bureaux du journal et dans toutes les agences de publicité.

Претплата се шаље само Администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње.

Дописи се шаљу Уредништву — Рукописи се не враћају.

Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број до пет цифара из петит слова по 4 паре, гармонд слова 6 пара; цинеро слова 8 пара — за први пут, а за сваки даљи пут у пола од горње цијене. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим напријед изнешење цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија.

Издаје суботом

Уредник и одговорни уредник: Вељко Милићевић

СЛУЖБЕНИ ДИО

РАСПИС

СВИМА СУДОВИМА

Поводом супротних мишљења о значају и примјени неких одредаба трговачког законика, налазим за потребно дати ова објашњења.

1). § 73. тач. 5. и § 85. трг. зак. одређују начин потписивања мјенице од стране издаваоца и примјеника, који се не имају или не могу, због каквих тјелесних недостатака, потписати. О томе како треба поступити кад је преноситељ неписмен или се не може потписати, закон не говори ништа. Али с обзиром на то, да су и преноситељи мјеничних обавезница, те да и њихова обавеза мора бити утврђена, несумњиво је да се и у овом случају мора поступити као код издаваоца и примјеника т. ј. његово ће име потписати друго лице, а он се закрстити. Поред тога ће се као свједоци потписати: онај, који је индосанта потписао и још два писмена свједока.

Овјере неписмених мјеничних обавезника од стране капетанских судова не искључују потребу, да потпис буде учињен на истакнути начин, те ће се у будуће све мјенице у погледу потписивања морати саобразити законским наређењима.

2). Дужност је посједника мјенице, да затражи исплату мјенице онога дана, када јој је рок исплате одређен (§ 129. трг. зак.). Не буде ли мјеница тог дана исплаћена, посједник мора одмах другог дана изискати протест због неисплате (§ 130. трг. зак.). ако не жели трпјети посљедице из § 136. трг. зак., који прописује, у осталом, није јавног карактера, те га суд неће ни узимати у обзир по званичној дужности.

Протест се има подићи код суда онога мјеста, које је у мјеници означено као мјесто плаћања или се по закону за такво сматра.

Да је главни мјенични дужник позват о року на исплату и да исту није учинио, утврђује се једино и искључиво протестом (§ 143. трг. зак.). С тога ће посједник мјенице, кад год хтједне користити се правима из § 132. трг. зак., морати доставити мјенични протест свима мјеничним обавезницима, од којих исплату тражи, како би они знали, да главни дужник није исплату учинио. Ово је неопходно потребно с тога, што је обавеза споредних мјеничних обавезника условна: ако не плати главни дужник, да они плате. Протест, који не би био поднесен суду у року одређеном §-ом 130. трг. зак., суд ће одбити као неблагоприятно поднесен.

3). Рокови из § § 133 и 134. трг. зак. рачунају се посебно за сваког мјеничног обавезника, с тога посједник који тражи наплату од својих мјеничних обавезника, ако жели да је од свих може и наплатити, треба да тужбу подигне у року одређеном за обавезника најближег мјесту плаћања. Тужба, пак, има у свему бити сачињена по прописима зак. о суд. пост. у грађ. парницама, који се односе на тужбу у опште.

Посједник, који не би у законском року тужбу поднио, губи на приговор заинтересованих посредних мјеничних обавезника, свако право наплате према њима § 136. трг. зак.).

4). Било да посједник мјенице није мјеницу у законом року протестирао, било да у року није тужбу поднио, он опет тиме не губи право мјеничног потраживања према главном мјеничном дужнику. Његово право да тражи наплату мјеничног тужбом, застариће тек послје 5 година од дана подигнутог протеста, или, ако није подигнут, од дана кад га је по закону требало подићи, односно од дана посљедњег корак, учињеног код суда (§ 159. трг. зак.).

Наређујем судовима да се, у колико се буде кога тицало, строго придржавају ових објашњења.

Број 1884.

Цетиње, 12. априла 1914. год.

Министар Правде
Љуб. А. Бакић

У 16. броју „Гласа Црногорца“ у указу о постављању Великог Војног Суда од 21. марта 1914. год. речено је: „Закон о устројству војске“, а треба да стоји: „Закон о устројству војних судова“ — што се овим исправља.

Број Р/3155. Е/783. Из канцеларије Кр. Министарства Војног, 18. априла 1914. године, Цетиње.

ЗАПИСНИК

XXXVII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ
држане 31. марта 1914. год.

Председавао
Предсједник Народне Скупштине,
Мило Дожић
Секретар,
Мато Павићевић

Присутни су били г. г. министри: Лабуд Гојнић, Ристо Поповић, Мирко Мијушковић, Љубомир Бакић и Петар Пламенац. Сједницу је отворио предсједник Мило Дожић у 8 и по часова прије подне.

Прочитан је и без примједбе примљен записник прошле сједнице.

Прочитане су у изводу молбе и жалбе: Лепосаве Ивановића с Андријевице, Сима Вуковића из Никшића, Стевана Булатовића с Цетиња и Шћепана Гргуновића.

Посланику Сави Ковачевићу одобрено је одсуство, тражено због болести.

Прешло се на дневни ред: претрес извјештаја одбора, одређеног за проучавање пројекта закона о чиновницима грађанског реда.

Извјештац Саво Вулетић прочитао је одборски извјештај, којим се пројекат у начелу прима, а у појединостима чине извјесне измјене и допуне.

Министар Правде Љубомир Бакић, говорећи у начелу о овом пројекту, указује на то, да Краљевска Влада подношењем на ријешење овог законског пројекта излази у сусрет обећању, изнесеном у Пријестонијој Бесједи а прихваћеном у Адреси. Ријешење чиновничког питања онако како треба, врло је — вели — важна ствар и једно је од најважнијих питања у свакој земљи, те да с тога треба озбиљно послу приступити и питање ријешити на правилној основи, а таквим ријешењем удара се здрав темељ државном уређењу. Пошто је говорио о односу чиновника према држави, прешао је на раније законодавство по овој струци, изјављујући, да је била потреба, да се донесе добар закон о чиновницима грађанског реда, у ком ће се прописати њихова права и дужности. Разлажући о начелима, проведеним у овом пројекту, налази, да су иста добра, а то су: спрема, постепеност напредовања и сталност чиновника у државној служби. На завршетку говори о прелазним наређењима, гдје се говори о садашњем чиновништву, те вели, да је то једно тугаљиво питање и да га је најтеже ријешити.

Д-р Филип Добрећкић сматра, да је закон о чиновницима грађанског реда био неопходно потребан, јер треба досадашњи систем потпуно одбацити. И ако пројект тога закона није, по његовом мишљењу, потпуно савремен, ипак је добар за наше прилике, те у њему види један велик знак напретка у нашој земљи. Код појединачне дебате имаће — вели — да учини неколико примједба, односно да предложи неколико измјена, које ће одговарати принципу правде и духу савремености.

Василије Жугић налази, да је чиновничко питање једно капитално питање које ни напредне земље нијесу могле ријешити на модерној основи. Радујући се овом пројекту закона, тврди, да је исти изражен на модерној основи; што се тиче прелазних наређења, код којих ће у посебном претресу ставити извјесне своје примједбе, она су такве природе, да се закон може примјенити, а да не осјетимо никакву тешкоћу нити штету.

У толико му се више допада овај пројект, што не доноси штете никоме, чак ни данашњем чиновништву, него што више оно добија сталношћу у служби и утакмицом на основу испита, предвиђених одборским извјештајем, са којим је он уопште задовољан с малим изузетком.

Још је у начелу говорио и Никола Јовановић, који је учинио неколико напомена о досадашњем животу и раду чиновника у земљи, као и о досадашњем начину добијања и времена државне службе код нас. Најпослије држи да због буџетске немогућности не можемо увести у живот овај закон прије 1. јануара 1915. године, а можда ће и тада бити прерано.

Пристуило се поименичном гласању у начелу и пројект је примљен једногласно са 50 гласова.

Послије одмора од 10 минута, прешло се на посебан претрес истог законског пројекта.

По пројекту су примљени чланци: 1., 2., 3., 7., 9., 11., 17. и 18., а по извјештају пак чланци: 4., 5., 6., 10. и 12. до 16. и 19.

Чл. 8. усвојен је по извјештају с уметањем ријечи „редовно“ по предлогу Василија Жугића.

Осим тога у појединим чланцима исправљене су штампарске и друге грешке у смислу опште примједбе на крају извјештаја одборског.

Код чл. 20. Андрија Радовић предлаже, да се у четвртном ставу испусте ријечи: „плата, а при једнаким платама узмеће се“. Код овог члана су још узели ријеч и: д-р Филип Добрећкић, Никола Вучинић, извјештац Саво Вулетић, Министар Правде Љубомир Бакић, Василије Жугић, Илија Прелевић, д-р Никола Шкерковић и Јанко Спасојевић, послје чега је Скупштина одлучила, да се овај чланак врати одбору, да га коригује.

Сједница је закључена у 12 часова у подне, а идућа заказана истог дана за 3 часа послје подне с продужењем истог дневног реда.

Секретар, Предсједник Нар. Скупштине,
Мато Павићевић Мило Дожић

ЗАПИСНИК

XXXVIII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ
држане 31. марта 1914 г.

Председавао
Предсједник Народне Скупштине,
Мило Дожић
Секретар,
Мато Павићевић

Присутни су били г. г. министри: Лабуд Гојнић, Ристо Поповић, Мирко Мијушковић, Љубомир Бакић и Петар Пламенац.

Сједницу је отворио предсједник Мило Дожић у 3 часа послје подне с напоменом, да ће се записник прошле сједнице прочитати на крају од идућих сједница.

Прије прелаза на дневни ред, Никола Вучинић тражио је, да се не хита с ријешењем закона о чиновницима грађанског реда.

Прешло се на дневни ред: наставак појединачног пројекта закона о чиновницима грађанског реда.

Претрес је наставак код чл. 20., који је примљен по новој одборској редакцији у смислу предлога Андрије Радовића.

Скупштина је примила по пројекту: чл. 22., 24., 25., 26., 29., 30. до 34., 36., 37. до 43., 45. до 48., 50. до 53., 55., 56. 58., 59., 60., 64., 66. до 68., 71., 73., 74., 75., 76., 78. до 85., 87. до 91., 95., 96., 99. до 103., 107., 108., 110., 111., 112., 114., 116., 119., 120., 122., 127. и 131.

А Скупштина је усвојила по извјештају одборском: чл. 21., 23., 27., 28., 35., 44., 49., 54., 57., 61. до 63., 65., 69., 70., 72., 77., 86., 92. до 94., 97. 98., 104. до 106., 109., 113., 115., 117., 118., 121., 123. до 126., 128., 129. и 130.

Осим тога у појединим чланцима исправљене су штампарске и друге грешке у смислу опште примједбе на крају извјештаја одборског.

Никола Вучинић стављао је своје примједбе и тражио измјене код: чл. 25., 31., 33., 37., 45., 50., 52., 53., 55., 56., 66., 68., 69., 74. и 93., а д-р Филип Добрећкић код чл. 49.

Сједница је закључена у 6½ часова послје подне, а идућа заказана за сјутра у 10 часова прије подне с продужењем истог дневног реда.

Секретар, Предсједник Нар. Скупштине,
Мато Павићевић Мило Дожић

ЗАПИСНИК

XXXIX РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ
држане 1. априла 1914. год.

Председавао
Предсједник Народне Скупштине,
Мило Дожић
Секретар,
Крсто Поповић

Присутни су били г. г. министри: Лабуд Гојнић, Мирко Мијушковић, Љубомир Бакић и Петар Пламенац.

Сједницу је отворио предсједник Мило Дожић у 10½ часова прије подне с напоменом, да ће се записник прошле сједнице као и молбе и жалбе прочитати на идућој сједници.

Прешло се одмах на дневни ред: наставак појединачног претреса пројекта закона о чиновницима грађанског реда.

Претрес је наставак код чл. 132.

Крсто Јаблан налази, да је Влада код пројектовања овог чланка била нешто издашњија од одбора — у толико, у колико је предложила, да се чиновницим затечени у једном чину, преведу на плату бар најниже класе тога чина. Што се тиче чиновника са вишом спремом, они су достигли и прешли ону норму, коју им данас овај закон даје и тако неће бити ни једног, који ће добити плату колику по овом закону треба да добије. Тако исто стоји ствар и са чиновницима са средњом спремом, као и са онима ниже спреме, којима се по овом закону обећаје много, а у ствари им се не даје ништа за сада. А најгоре је — вели — за оне садашње чиновнике, који немају нижу спрему, јер се чини неправда људима, који су се до сад својим радом показали способни за државну службу. Што се пак тиче тачке 3., он не види много добити од испита, предвиђених одборским извјештајем за садашње чиновнике без ниже спреме, но ипак могао би изостати теоријски, а остати само практичан испит из своје струке. Предлаже најзад, да се и чиновници државне штампарије, регрутовани из типографа, као год поштанско-телеграфски чиновници, ослободе тога испита.

Министар Правде Љубомир Бакић указује на несразмјерно поскупљивање животних намирница и плата чиновничких прије и сада. Налази, да материјални издатак на ове повишице не би био велик, те да би требало усвојити одредбу по пројекту.

Министар Просвјете и Црквених Послова Мирко Мијушковић предлаже, да овај чланак остане по пројекту с корекцијом: „Они чиновници, који испуњавају услове из чл. 8. овог закона, превод се одмах на плате предвиђене овијем законом и законом о Краљевској Влади и уређењу државних надлештава, и то на најнижу класу односнога чина, ако су у том чину провели најмање двије године“. У осталом мисли, да ће одбор схватити тежину цијелог питања и да ће пристати, да му се поврати на кориговање.

Василије Жугић, је што се прелазних наређења тиче, незадовољан и са пројектом и са извјештајем. Он тражи, да се овај чланак поврати одбору, да га редигује, само би желио знати скупштинско расположење, у ком правцу да се редигује: да ли у духу пројекта или извјештаја?

Извјештац Саво Вулетић вели, да су сви говори по овом питању били лијеви и државнички. Жао му је баш што Влада није боље предложила овај чланак. И он, као извјештац, не само што није задовољан Владином солацијом, него није задовољан ни одборском солацијом, тако, да је одбор дошао с намјером, да прихвати из Скупштине све оно, што буде боље од оног што су Влада и одбор предложили. Што се пак тиче предлога, да се овај члан поврати одбору, требало би казати смисао, у ком би се имао редигирати, па га тек тада враћати.

Никола Вучинић признаје тешко материјално стање чиновника, али и народно још теже.

Још је узимао ријеч и д-р Филип Добрећкић, послје чега је Скупштина одлучила, да се чл. 132. поврати одбору на корекцију.

Сједница је закључена у 1/2 часа послје подне, а идућа је заказана истог дана за 4 часа послје подне с продужењем истог дневног реда.

Секретар, Предсједник Нар. Скупштине,
Крсто Поповић. Мило Дожић.

ЗАПИСНИК

XL РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ
држане 1. априла 1914. год.

Предсједавао
Предсједник Народне Скупштине,
Мило Дожић

Секретар,
Крсто Поповић

Присутни су били г. г. министри: Лабуд Гојнић, Мирко Мијушковић, Љубомир Бакић и Петар Пламснац.

Сједницу је отворио предсједник Мило Дожић у 5 часова послје подне с напоменом, да ће се записник прошле сједнице прочитати на идућој сједници.

Одмах се прешло на дневни ред: наставка појединачног претреса пројекта закона о чиновницима грађанског реда.

Извјештац Саво Вулетич прочитао је чл. 132. у новој редакцији.

Крсто Јаблан вели, да га је одбор само делимично задовољио, те предлаже дружију редакцију.

Министар Просвјете и Црквених Послова Мирко Мијушковић изјављује, да је Закон о централној управи предвидио посебан Закон о Државној Штампарији, који ће предвидјети оно што Крсто Јаблан хоће у погледу чиновника исте.

Василије Жугић такође није задовољан ни с новом редакцијом овог чланка, те га сам дружије редижира.

Још су говорили по овом питању и: д-р Никола Шкероваћ, Министар Правде Љубомир Бакић и извјештац Саво Вулетич, који је поново прочитао чл. 132. у новој одборској редакцији, комбинаваној са Жугићевом, као и допуном истог код тачке 2., како га је и Скупштина усвојила.

Чл. 133., примљен је по извјештају одборском, као и чл. 135.

Код чл. 134. Министар Просвјете и Црквених Послова Мирко Мијушковић предлаже, да Закон стане на снагу 1. јула 1914 г., а преводње на плате да се изврши на 1. октобра исте године, што је прихватио и извјештац Саво Вулетич, ни и Скупштина.

На коначном гласању Закон је примљен са 49 гласова против једног задржаног гласа.

Сједница је закључена у 6 1/2 часова послје подне, а идућа је заказана за 14. овог мјесеца у 8 сати прије подне с дневним редом: претрес предлога буџета државних прихода и расхода за 1914 г.

Секретар, Предсједник Нар. Скупштине,
Крсто Поповић. Мило Дожић.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Његово Величанство Краљ пошао је у понедељак послје подне на Ријеку.

— Њихова Краљевска Височанства Насљедник и Насљедница отпутовали су истог дана у иностранство.

— Г. Лазар Мијушковић, наш Министар у Београду, допутовао је у уторак на Цетиње.

— Наш генерални консул у Кристианији, г. Хуго Мовинкел бавио се ових дана на Цетињу и отпутовао за Норвешку.

Аустро-Угарска Црвена Књига

Будим-Пешта, 15. априла

Црвена Књига коју је Министарство Иностранних Дјела поднијело Делегацијама, садржи 926 дипломатских докумената за вријеме од 13 јула 1912 до 6 новембра 1913. Црвена Књига почиње са циркуларном нотом, упућеном амбасадима у Берлину, Лондону, Паризу, Риму и Петрограду, у којој се подстица на измјену мисли о евентуалним заједничким корацима код Порте и Балканских Држава да би се спријечила бора која пријети миру на Балкану. Из ове депеше произлази, а још јасније из телеграма који јој је слиједио, од 14 септембра 1912, упућеног Отправнику Послова у Берлину да је Бечки Кабинет сазнао за постојање уговора између Балканских Држава, који су још били држани у тајности у то вријеме, и да овај Кабинет, вје-

ран својој политици коју је водио докле, није хтио да пропусти ниједно средство да сарађује на одржању statu-quo-a на Балкану, у блиском додиру са Кабинетима осталих Великих Сила.

Сљедећи документи доказују да је код свих Влада постојала воља да се одржи, у колико је могуће, statu-quo на југоистоку Европе, али поред све једнодушности Великих Сила да се избјегне нарушење мира, ипак су се појавила битно различита гледишта у погледу средстава која би се имала употребити да се постигне тај циљ: да би се без акције могао постићи већи успјех у спречавању, односно окончавању, ратних сукоба, и у том смислу се трудио концерат Великих Сила да локализује балкански рат. Тај циљ се могао постићи и без изјаве о апсолутној незаинтересованости, изјаве на коју се Аустро-Угарска није могла ограничити, кад се узме у обзир интерес који има Монархија у балканским догађајима, ради непосредног сусједства са Балканским Полуострвом. Ипак, велики број објављених докумената даје доказа о сталним напрезањима Бечког Кабинета да се одржи склад међу Великим Силама и да се избјегну сувише нагле несугласице у интересима који су често били опречни.

Велики дио Црвене Књиге посвећен је Арбанији око чијег стварања су радиле у заједничком споразуму Аустро-Угарска и Италија, сходно својим заједничким интересима у Јадранском Мору. Контакт и сталан склад се нарочито истиче у питању арбанашког статута, о којему су се споразумјеле обје владе и који је био поднесен Лондонској Реунији, — као и у својим приједлозима односно одређења граница земљишта нове државе, — и у првој демарши, учињеној 23 јуна 1913 на Букурешком Двору од стране обију савезних Великих Сила, и којом се постигао избор Књаза Вида за владара Арбаније.

Међу многобројним документима који освјетљавају односе Аустро-Угарске са различитим Балканским Државама за вријеме два рата, нарочито је значајан телеграм од 8. новембра 1912. г. упућен министру Угрону, у којему се изражава на најексплицитнији начин блаонаклоно држање Монархије према законитим српским аспирацијама односно знатног територијалног повећања. Остали документи доказују како је Бечки Кабинет био касније приморан да често брани своје интересе са највећом енергијом од стране Србије и Црне Горе, гдје се мислило да се може рачунати на неспоразум између Великих Сила, све док није Монархија била најзад приморана да увјери неопорно српску владу 18 октобра 1913 о озбиљности положаја.

Што се тиче Бугарске, документи обухватају период од почетка рата са Турском па све до краја турско-бугарских преговора, — садржећи вазда нове доказе о благонаклоним осјећајима Монархије према бугарским аспирацијама, за чије би остварење Бугарска била могла рачунати на помоћ Аустро-Угарске, под условом једног претходног искреног споразума са Румунијом. Већ неко вријеме раније, према упућеном којем је предано 2 новембра 1911 г. нашем министру у Софији Тарновском, овај је изјавио да Бечки Кабинет сматра оправданом румунску жељу о компенсацији, савјетујући софийску владу да створи трајну основицу за један споразум, непосредном измјеном погледа са Букурештом. Бугарска влада је била извјештена да се овакав споразум не може постићи без територијалне отштете.

Факт да ја Монархија на реунији у Петрограду (?) потпомагала у пр-

вом реду румунске жеље, одговара политици коју је Бечки Кабинет водио много година и према којој је такође, у својим разговорима са савезницима (телеграм од 30 октобра 1912 упућен Сеђењу) обилежје остварење оправданих жеља Румуније као један од животних интереса Монархије. Аустро-угарском министру у Букурешту било је такође 3 новембра 1912 стављено у дужност да изјави Краљу Карлу како је Аустро-Угарска расположена да потпомогне аспирације Румуније односно компенсација. Из доцнијих докумената произлази да је гроф Берхтолд заступао мишљење да румунски министар присуствује вијећањима амбасадора у Лондону, пошто је Румунија заинтересована дјеломично, да непосредно ради предмета буде заступана и да је стекла својим мирољубивим и исправним држањем право да се чује и њезин глас приликом савјетовања Великих Сила. Из Црвене Књиге на посјетку види се да се бар могло постићи да представник Румуније буде припуштен расправљању питања која интересују Румунију. Дипломатска помоћ која је указана Румунији у погледу њезиних аспирација на компенсације доказује се у једном низу докумената, нарочито у упућеном од 21 марта 1913 односно интервенције Монархије ради препуштања Силистрије, као и у телеграмима од 25. јуна 1913., упућеним министрима у Атини и у Београду поводом преговора о Букурешком Миру. Ову помоћ такође доказује и сугестија од 1 септембра 1913 да је Мајореску, како би се лакше дошло до закључења мира, овлаштен да изјави на конференцији у име неких или свих Великих Сила да ове, ма што било одлучено о судбини Кавале, задржавају за себе право да подвргну ревизији нарочито ову тачку. Приједба румунског министра да се односне владе овим овлашћењем не би наравно одрекле права да изврше ревизију читавог уговора, значајна је тим више што ова мисао потпуно одговара мишљењу које је још много раније изразила аустро-угарска влада и изричито поновила телеграмом од 22 августа 1913, упућеном министру кнезу Фирстенбергу. Према гледишту које је Бечки Кабинет изразио циркуларним телеграмом од 24 новембра 1912 г. упућеном амбасадорима при Великим Силама, да не може сматрати дефинитивним стипулације закључења мира које су ратујуће стране међусобно постигле, — гроф Берхтолд тражи телеграмом од 15 децембра 1913, упућеним амбасадору у Лондону грофу Менсдорфу да Велике Силе за се задрже право пристанка на цијелокупност територијалних измјена које се имају одредити; гледиште које се види из одлука Реуније од 21 августа 1913 као начело признато од свих Великих Сила.

Измјена погледа између Кабинета, у тежњи да се одржи то начело, довело је, као што произлази из телеграма од 11 септембра 1913 посланог од стране амбасадора у Петрограду грофа Турн-Валсасине, до пријатељског разговора између бечке и петроградске Канцеларије, и њихова мишљења слагала су се у много тачака. У измјени погледа, вођеној од почетка балканске кризе са искреном вољом од обију страна да се избјегне европски сукоб, показала се више пута вјера у срећан споразум која се јасно огледа у више објављених докумената. На примјер, гроф Турн-Валсасине 2 септембра 1912 како Сазонов констатује да балканска политика Русије иде за истим циљевима као што су они на које је указивао бечки кабинет. 17 септембра 1912 Сазо-

нов је обавијестио аустро-угарског отправника послова да је послао циркуларну депешу коју сматра за допуна ранијој сугестији Аустро-Угарске, додајући да сада све зависи од држања Аустро-Угарске и Русије, двију најзаинтересованијих Великих Сила. Заиста, представницима обију Великих Сила при Балканским Државама било је стављено у дужност 7 октобра 1912 да учине заједничке кораке, не би ли се спријечило рат. И ако су у току дођаја избиле противности интереса између Беча и Петрограда, које су готово изгледале несавладиве, није се пропуштало ниједно средство са обију страна да се нађе, путем непосредне конверсације, задовољавајуће ријешење. Примјер је за то извјештај грофа Турна од 13 децембра 1912 као и лондонска одлука, изнесена у телеграмима од 30 августа 1913 који су били упућени у Биоград и на Цетиње. Каквим добрим плодом су уродили узајамни напори, види се из телеграма грофа Турна о једној изјави Сазонова који је рекао да са задовољством констатује солидарност која се показала у мишљењима обију кабинета током последње балканске фазе, и да мисли како би било у интересу обију сусједних монархија да остану као и до сада у измјени погледа о акутним питањима, радећи тако заједнички на одржању мира на Балкану. — Бечки Кор. Биро.

Експозе грофа Берхтолда

Будим-Пешта, 16. априла

У одбору за спољне послове аустријске делегације, гроф Берхтолд изнио је свој експозе и изјавио да се послје бурних времена, осјећа општа потреба за миром и да је наступио период видне ведрине у међународним односима.

Факат да је нови арбанашки владалац био дочекан са једнодушним одушевљењем од стране арбанашког народа и да су га све Велике Силе симпатично поздравили, повољан је знак да ће успјети његова висока мисија.

Потпуним напуштањем арбанашког територија од стране грчких трупа, створиће се битно јаснији положај, јер ће арбанашка влада бити у стању да успостави ред на свом територију, а бунтовници би били тако лишени сваке илузије у држање грчке владе. Положај на границама у Јужној Арбанији задавао је до сада мање бриге него сама консолидација. Чини се да у разграничењу Западне Арбаније избијају потешкоће, у колико су се арбанашка племена Хоти и Грудии, која су припала Црној Гори, правила да ће се опријети новој власти, и Црногорска Влада је била приморана да испостави своје трупе на границу да спријечи неспоразуме и повреде границе које би могле из тога произаћи. „Ми смо подстицали да се пошље комисија за разграничење на спорни територији.

„Наши односи са различитим државама Балканског Полуострва надахнути су највећом благонаклоношћу за слободан развитак и за независност ових држава. Надамо се да ће дјело мирног препорођаја коме се ове послје крвавог рата хоће да посвете, бити повољно по каснији развитак наших односа са тим државама.

„Што се тиче Румуније, — и ако нећемо да затворимо очи пред извјесним за сада ни мало пријатељским струјама према Монархији — убијеђени смо да ниједан озбиљан политичар из сусједне краљевине не може да помисли да стави на коцку велике предности по ту земљу, произашле из блиских пријатељских односа који су до сада били његовани са Монархијом. Такође садашња румунска влада показала је више пута искрену на-

мјеру да и у будућности одржи тај карактер пуног повјерења у нашим узајамним односима.

„Бугарска која улази у нову еру мирног васкрсавања, трудиће се, прије свега, да прилагоди стечени територији, и да културно подигне његово становништво.

„Нећемо одрећи своју економску помоћ Краљевини Србији која се могла, још једном, за вријеме балканске кризе, увјерити да указујемо њезином развићу широку снисходљивост, и ако се још захвалност за то није могла испољити. То нас неће одвратити од правца којим идемо: да његујемо односе, колико је могуће, пријатељске са сусједном краљевином, чувајући наравно и своје рођене интересе.

Ми смо увијек тражили да одржавамо добре односе са нашој сусједном државом Црном Гором. Прошла криза изазвала, је преко наше воље, поновне расцјепе у нашим погледима. Надамо се сада кад је Црногорска Влада показала намјеру да ће поштовати лондонске одлуке и његовати исправне односе са Арбанијом — да наши пријатељски односи не само да се неће у будућности измијенити, него ће се још више развити.

„Пролазне разлике у мишљењима које су настале између нас и грчке владе односно успостављања Арбаније, нарочито на јужној граници не могу нашкодити нашим пријатељским односима, заснованим на заједничким интересима. Доиста, наше добро расположење не слуша се у Атини, али се цијени.

„Желимо да Турска, поред свих губитака у колосалном рату са балканским хришћанским државама које су тежиле да се развију, — остане један јак елемент на блиском Истоку. Она ће учврстити своје посједе, цијенећи колико треба велику важност одржања несмањене отоманске силе. Трудићемо се да допринесемо колико можемо консолидацији и учвршћивању, као и економском полету Турске, и развијајући своје традиционалне пријатељске односе с Портом послужујемо најбоље нашим интересима.

„Што се тиче односа између Великих Сила Тројног Савеза који је доказао, у тешким часовима балканске кризе, још једном свој солидни састав, — Тројни Савез остаје и даље непромјенљива основаца наше спољне политике.

„Што се тиче политичке равнотеже између Великих Сила на које балканска криза није сасвим остала без утицаја, сада се осјећа једно извјесно затишје.

И на том терену, наши односи са Русијом носе обиљежје пријатељског карактера.

Министар истиче пријатељске односе са Француском и завршава:

„Односи Монархије са различитим Великим Силама су дакле сасвим задовољавајући, послје анимозности којима су, у врло врућим данима тешке балканске кризе, били изложени са многих страна, услед чувања најелементарнијих животних интереса Монархије. Побједио је вазда здрав разум, јер је Монархија, у часу опште револуције пред нашим вратима, радила као један елемент реда и мира, и као заштитница мира. — Бечки Кор. Биро.

ТЕЛЕГРАМИ

Муслимани у Србији

Београд, 12. априла

Полузванична „Самоуправа“ у уводном чланку констатује да исцљивљање муслимана из нових српских крајева узима све веће размјере, и ако им власти признају њихову вјеру, право, обичаје и т. д. и признају им заштиту као доказ овог тврђења. Полузванични орган каже да се велики број муслимана изја-

вио једном вишем представнику власти, потврђујући да нијесу била зиведена насиља на њихову штету од стране власти, али да признају с друге стране, да се не могу навикнути на ново стање ствари и на нове обичаје, изјављујући да их веже вјера и оданост према калифату. „Самоуправа“ изводи овај закључак да су муслимани већином надахнути конзервативним духом. Што се тиче хуманитарности, полузванични орган жали њихов одлазак, пошто ће у својој новој средини бити сматрани за странце. — Београдски Пресбиро.

Нови рекрути

Београд, 13. априла

Јутрос у десет сати, са уобичајеним церемонијалом, заклели су се Краљу, Отаџбини и Застави нови рекрути који су, као што је познато, дошли из нових крајева и чији је долазак био најтоплије дочекан од стране грађана. Краљ, Насљедник Александар, принц Ђорђе, Министар Војни и сви виши официри били су присутни овом чину. — Београдски Пресбиро.

† Фејервари

Београд, 13. априла

Умро је бивши угарски министар председник Фејервари. — Бечки Кор. Биро.

Велике Силе и епирско питање.

Атина, 13. априла

Атинска Агенција јавља да је Влада уче наредила војним властима у сјеверном Епиру да одмах напусте тај крај. Тако је започело напуштање Епира, које ће се завршити кроз неколико дана. — Бечки Кор. Биро.

Драч, 14. априла

Увјеравају да су ријешене размирице у Епиру, осим на неколико мјеста. — Бечки Кор. Биро.

Атина, 15. априла

Атинска Агенција саопштава да је напуштање Сјеверног Епира од стране грчких трупа потпуно извршено. — Бечки Кор. Биро.

Италијанска ескадра

Драч, 14. априла

Јуче је стигла у Драч италијанска ескадра под командом Војводе од Абруца којега је књаз примио у аудијенцију. — Бечки Кор. Биро.

Драч, 15. априла

Талијанска ескадра отпутовала је. — Бечки Кор. Биро.

Аустро-угарски буџет

Будимпешта, 15. априла

Заједнички буџет изнесен је данас пред делегације. Цјелокупни расходи износе 586 милиона; осим тога тражени су нарочити кредити у износу од 182 милиона, од којих 81 милион представља квотни дио. Делегације су већ изгласале кредите за развитак војске, као и кредите за флоту уз нови изванредни кредит од 42 милиона. У свему 427 милиона који су расподијељени на идућих пет година и одређени у првом реду за грађење и оборување четири дредноута, трију крастирица, шест торпиљера и два дунавска монитора. — Бечки Кор. Биро.

Франц Фердинанд у Делегацијама

Будимпешта, 16. априла

Приликом свезањог примања Делегација, надвојвода Франц Фердинанд, одговарајући у Царево име на поклонствене говоре обојице председника Делегација, — казао је да је од последњег засиједања Делегација нестало затегнутости у међународном положају. У блиском контакту са савезницима, Влада се труди да ради на оджању и на учвршћењу европског мира, његујући односе највећег повјерења са свима кабинетима.

Долазак Књаз Вилхелма у Арбанију даје јемство да ће се нова књажевина успјешно развијати. Најбоље жеље Цареве прате га у ње-

говом мирољубивом и цивилизаторском раду.

Пошто се рапидно развијају флоте свих Великих Сила, неизбежно се мора тражити један већи кредит за развијање ратне морнарице.

Почимањем грађења нових железница у Босни и Херцеговини задовољена је једна хитна стратегијска и економска потреба. — Бечки Кор. Биро.

Њихова Кр. Височанства Насљедник и Насљедниковица.

Трст, 16. априла

Њихова Краљевска Височанства Црногорски Насљедник и Насљедниковица стигли су синоћ овамо и отпутовали за Беч, гдје ће Њ. Кр. Вис. Насљедниковица посјетити један санаториј. — Бечки Кор. Биро.

Болест Франца Јосифа

Беч, 17. априла

Царев катар смањило се; стање врло задовољавајуће. Цар се прошетао по галерији. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 18. априла

Опште стање Царево потпуно задовољавајуће. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 19. априла

Катар постаје све слабији и стање Царева здравља прогресивно напредује. — Бечки Кор. Биро.

Устанак у Епиру

Драч, 17. априла

2500 људи народне војске послано је у област Корице. — Бечки Кор. Биро.

Промјене у српској војсци

Београд, 17. марта

Званичне „Српске Новине“ доносе указ о пензионисању генерала Дамњана Поповића. За команданта трупа нових области постављен је генерал Петар Бојовић, досадашњи начелник штаба Главне Инспекције цјелокупне војске.

За команданта вардарске дивизијске области именован је генералштабни пуковник Божидар Терзић, досадашњи командант шумадијске дивизијске области, а за команданта шумадијске дивизијске области, генералштабни пуковник Стеван Хаџић, досадашњи помоћник Начелника Главног Ђенералштаба.

Напуштање Епира

Рим, 17. априла

Грчка је саопштила Италији да је довршена евакуација Епира. Дигнута је блокада од Санти-Кваранта. — Бечки Кор. Биро.

Драч, 19. априла

Према телеграмима који су синоћ стигли, грчке трупе напустиле су Биглиште. — Бечки Кор. Биро.

Аустро-угарски војни буџет

Будимпешта, 18. априла

У војном одбору угарске делегације, министар војни држао је свој експозе и изјавио је да цјелокупна свота која се тражи за војску износи 576 милиона круна. „Поред свих наших мирољубивих тенденције, не можемо се зауставити, јер се сусједне државе непрестано оружају. Напротив, треба да непрестано радимо на развићу војске, ако хоћемо да очувамо своје законите интересе, и ако хоћемо да наше границе остану нетакнуте. — Бечки Кор. Биро.

Путовање г. Пашића

Београд, 19. априла

„Балкан“ јавља да г. Пашић намјерава отпутовати у иностранство крајем маја. — Бечки Кор. Биро.

Књижевност, умјетност, просвјета

Његошева стогодишњица у Прагу. Српско академско друштво „Шумадија“ са југословенском националистичком омладином приређује на Ђурђев дан (23. априла — б. маја о. г.) у репрезентационом дому прашке општине свечану прославу стогодишњице Петра II. Пе-

тровића Његоша. Ред прославе: 1. Свечана сједница у 9½ с. прије подне. Предавање проф. универзитета биоградског, др. Јована Скерлића, и проф. чешког универзитета у Прагу, др. Јана Махала. 2. Умјетничка академија у 8 сати у вече. Судјелују г-ђа Павла Вахкова, оперска пјевачица; Никола Зеџ, оперски пјевач; Шевчик-Лхотскога квартал; пјевачки збор југословенских академичара. 3. Soirée dansante. Добровољни прилози примају се са захвалношћу, а шаљу се на адресу: Ђуро Остојић, председник „Шумадије“, Kral. Vinohrady, Pod Karlovem 8.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Високо одликовање. Његово Величанство Краљ Господар благоизволило је одликовати Даниловим орденом I степена Г. др Анта Гвозденовића, руског санитетског генерала.

Закљетва Министара. У понедељак су положили у Двору пред Његовим Величанством Краљем, у присуству г. Предсједника Владе, нови Министри заклетву.

Потпредсједник Скупштине. На мјесто г. Гаврила Церовића који је постао Министар Провјете, Народна Скупштина изабрала је за потпредсједника г. Михаила Ивановића, народног посланика и бившег министра унутрашњих дјела.

Народна Скупштина. Народна Скупштина наставила је у понедељак свој рад, који је била прекинула ради ускршњих празника.

Буџет. Народна Скупштина усвојила је у начелу и у појединостима законски приједлог у буџету.

Закон о смјестиштима. Скрећемо пажњу нашим трговцима на Закон о Смјестиштима који је Народна Скупштина изгласала, а Његово Величанство санкционисало и који је био обнародован у „Гласу Црногорца“. Као што се из самог закона може видјети, њим се чине велике услуге трговцима који ће се без сумње у свом интересу и у интересу наше трговине њиме користити. Да би закон био приступачнији, отштампан је у засебну књижицу која се може добити по цијени од 30. пара у Управи Кр. Државне Штампарије.

Добротвор. Предсједник овд. Општине г. С. Пилетић са г. г. општинским одборницима и њиховим замијеницама, уписали су за члана добротворног фонда сиромашних Ђака Цетињских осн. школа пок. Марка Гвозденовића, бив. општ. одборника.

Управа школа у име своје, наставничког особља и ђака топло благодари г. г. предсједнику Општине, општин. одборницима и њиховим замијеницама на овом племенитом дјелу.

Нагла смрт. Честита и племенита супруга Велика г. Марка Вукосавића, секретара Мин. Просв. и Црквених Послова и народног посланика, нагло је преминула 15 овог мјесеца у 30 години свога живота.

Покојница је уживала најбољи и најљепши глас и поштовање у пријестоници, а најбољи је доказ за то онај велики њезин сировод до на поглед Цетиња, у ком је узело најтоплије учешће многобројно цетињско грађанство оба пола. Тјело честите покојнице пренесено је истог дана у родно мјесто Сотонић у Црмници, гдје је сјутра дан погребено.

Покојници нека је лака мајка земља!

Парастос † Павлу Вучинићу у Подгорици. Јављају нам из Подгорице:

Централни одбор за извођење идеје „Свој своме“ приредио је за дан 13 о. м. парастос пок. Павлу Вучинићу. Тога дана сва овдашња удружења, све школе и мноштво народа сакупило се код саборне цркве гдје је парастос одржан.

Послије парастоса, у црквеном дворишту, члан одбора г. Филип Протић држао је говор у коме је изнио рад овога виђеног Србина, оцртао муке и патње Краљевских Срба. Говор је често прекидан громким узвицима: „Слава Вучинићу!“ „Доље са непријатељима Српства!“

Из цркве се је пошло кроз варош. Код споменика наред вароши држао је говор г. професор Лековић и један гимназиста. Оба су говора прекидани са узвицима: „Доље непријатељи!“ и „Слава мученику!“

Иницијативом Централног Одбора „Свој своме“ образован је ужи одбор од анђелих грађана, да прикупила прилоге којима ће се пок. Павле уписати за добротвор овд. свих удружења и фондова школских.

За Павла Вучинића. Приложили даље за упис пок. Павла Вучинића у цетињску добротворна друштва: Г. г. Стано Ускоковић 12 пер.; Пиро Шоф 5 пер.; Кићо Мартиновић, Крсто Матановић, кан. Мирко Бошковић по 2 пер. У све перипера, са раније објављеним прилозима 469-20.

Званични огласи

Објава. У недељу 25. маја ов. год. Министарство војно ће путем јавне лиценције продавати разне артикле војне: одјеће, обуће, кухинар. и трпез. посуђа, коњске орме и др. ствари, које су биле на употреби прописни рок и као такве и непрописне за војску избачене из даље употребе.

Истог дана и у исто вријеме продаваће се и отиаци, (стризе) који су при кројењу вој. одјеће оставили од разнот сукна. Лиценција ће се означеног дана одржати од 9—11 сати прије подне у канцеларији Администр. слагалишта у Војном стану.

Црногорски држављани, који желе лиценцирати имају унапријед пред комисијом за лиценцију, као кауцију, положити у готовом новцу за стризе перп. 200, а за све остале перп. 500, а страни држављани два пут више.

Кауција се неће полагати комисији у новцу, него у мјесто овога писмени акт од којег новчаног завода у земљи, у којему ће бити назначено, да је лиценцијант положио тражену суму, или да за њега новчани завод гарантује.

Које количине се продају појединих артикала, каквоћа тих артикала и начин исплате коју је купац обавезан извршити, као и друге детаљне услове може ко жељи видјети за вријеме канцеларијских часова у дотичном Слагалишту од 20. ов. мј. па до дана лиценције.

Министарство војно задржава за себе право да их не уступи ни понудиоцу највише цијене ако ова не буде за министарство повољна.

Број Р. 2878—О. 1645. Из канцеларије администр. одсјека, Министарства војног 11. априла 1914., Цетиње. 2,6

ОБЈАВА. — На дан 27. априла о. г., одржаће се у канцеларијама поштанско-телеграфских станица — *Подгорица* и *Тузи* — од 9—12 сати прије подне јавна лиценција за пренос поште између истих станица *сваки други дан*, а по досадашњему распореду т. ј., да за један дан поштоноша и понесе и донесе пошту.

Ближа обавјештења могу се добити код поштанских станица прије, а и на сами дан лиценције.

Број 4973. Из поштанско-телеграфског одјељења Министарства унутрашњих дјела, 9. априла 1914 г., Цетиње. 2,3

Стјечај. — На основу чл. 4. и 5. „закона о парохијском свештенству“, овијем расписује се стјечај на упражњене парохије II-гу *Цетињску* и *Барску*.

Позивају се сви они, који би жељели добити, коју од поменутих парохија, да се са својим молбама и односним документима пријаве овој Консисторији најдаље до 15. маја ове године.

Број 648. Из канцеларије Консисторије цетињске, 16. априла 1914 г., Цетиње. 1,3

Приватни огласи

Објава. — Управа општине вар. Никшића, намјерава увести електрично осветљење, било на водену снагу или на моторе, довести воду од оближњих ријека или артезијанске бунаре, као и извршити канализацију вароши.

Заинтересоване стручне фирме позивају се овијем да поднесу општини своје понуде у затвореној куверти најдаље до 15. маја 1914 год., по старом календару. За израду закључиће се уговор са оном фирмом, која буде поднијела најсолиднију понуду без обзира на најнижу цијену.

Све остале податке даје управа вароши Никшића.

Број 6. од 1914. Из канцеларије Управе Општине вар. Никшића, 11. априла 1914., Никшић.

Avis. — La municipalité de la ville de Nikschitch, a l'intention d'établir l'éclairage électrique soit au moyen de la force hydrique, soit au moyen des moteurs, ainsi que d'introduire de l'eau ou des revêtements voisins ou en creusant de puits artésiens et enfin de canaliser la ville.

Des intéressés compétents sont priés de faire leurs offres discrètes à la sus-dite municipalité jusqu'à la date du 15. mai 1914, de l'ancien style.

Ou acceptera le contrat de celui qui offrira les meilleures conditions sans égard au prix.

Pour tous les autres renseignements priere de s'adresser à la chancellerie de la municipalité de la ville de Nikschitch.

N° 6. 1914. Chancellerie de la municipalité de la ville de le 11. avril 1914., Nikschitch.

Оглас. — Објављујем заинтересованим, да израђујем од камена: *разне сиво-мјенике, иконостасе, балконе, разне кивове* и друго, о чему сам стекао теоријно и практично знање у Атини, у такзваној школи „Занои“.

Ко потребује реченог рада, молим да се обрати потписаном **Нико Матов Љутица, Подгор — Црница.** бр. 205, 2,4

КУЋА ПОД НАЈАМ. Моју кућу која се налази „под Границом“ (Цетиње) са осталим зградама и баштом засађеном благородним воћем, издајем под најам.

Мих. Поповић, бр. 227, 1,2 Држ. савјетник у пензији, Цетиње.

ШУМЕ само велике количине купујем. Јавите удаљеност од било које цесте или ријеке, врст и количину дрвета. Имам интереса и за разне одкривене руде. — (Поближе упитати код **Данила Ребић, Гацко, Херцеговина.** бр. 212, 2,2

Потпуно уплаћени капитал износи 1,000.000.— перпера или круна
Резервни фонд Перп. 174-961-03 — Спец. рез. фонд Перп. 184-465-38

Црногорска Банка

је ово дана разаслала свима својим клијентима, како на Цетињу, тако и у унутрашњости преко својих Филијала и Заступништва своје најновије услове по текућим рачунима, који су у сваком погледу јединствено повољни. У исто вријеме скреће пажњу осталом трговачком свијету, који још није добио везе са овом највећом Банком у Црној Гори, да се користи посредовањем њеним. За солидну, брзу и тачну услугу јемчи добар глас Црногорске Банке, који је стекла одавно, како у земљи тако исто на страни.

Ко прави довољан промет по текућем рачуну, Банка му рачуна само

8⁰ камате.

По зајмовима на мјенице рачуна

10⁰ камате чисто

без икаквих трошкова и провизије.

Улоге на штедњу укамаћује са 5⁰., 5¹/₂⁰ и 6⁰.

За дуже отказе, а по нарочитој погодби може се добити и већи каматњак.

Ради и све банкарске послове.

Уједно је Главни Заступник осигуравајућег Друштва Assicurazioni Generali у Трсту за осигуравање живота.

За све потребна разјашњења даје радо бесплатно

УПРАВА ЦРНОГОРСKE БАНКЕ.

бр. 220, 1,10

Улоги на штедњу преко П. 1,700.000.— милион и седамстохиљада
Купоне бр. 8 — за 1913 г. — плаћа са по П. 16 — (8%) почев од 1. јула 1914.
Купоне плаћа и одмах уз одбитак 6% камате до 1. јула

ИНДУСТРИЈСКО АКЦ. УДРУЖЕЊЕ у НИКШИЋУ.

Према ријешењу V. редовне Скупштине акционара, одржате на дан 31. јануара 1914. г., а сходно одобрењу г. Министра унутрашњих дјела, учинило је сљедеће измјене и допуне у својим статутима:

Чл. 17. раније је гласио:

„Редовне Скупштине држе се у току прва три мјесеца почетком године“, а замјењује се:

„Редовне Скупштине држе се од 1. авг. до 31. октобра сваке године“.

Чл. 64. раније је гласио:

„Удружење закључује своје рачуне и завршује своје књиге сваке године 31. децембра и предаје их на преглед Надзорном Одбору најдаље до половине фебруара мјесеца“, а гласиће:

„Удружење закључује своје рачуне и завршује своје књиге сваке године 31. јула и предаје их на преглед Надзорном Одбору најдаље до половине септембра мјесеца“.

Чл. 67. треба допунити да:

„2% од нето зараде припада *дивару* (браумајстору)“.

Одобрајем и потврђујем измјене и допуне правила Индустијског Акционарског Удружења у Никшићу, које је Скупштина акционара на својој V-ој редовној сједници, одржатој 31. јануара тек. г., изгласала, а у чл. 17., 64. и 67. својих правила.

Број 1680. Цетиње, 17. фебруара 1914 год.

Министар Унутрашњих Дјела, **Лабуд Гојнић с. р.**

бр. 219, 1,1

Стјечај. Општина вароши Бијелог Поља потребује *секретара (благајника)*.

Компетент мора имати ове услове:

1) да је црногорски држављанин;

2) да је пунољетан;

3) да је доброг владања.

Првијенство имаће онај, који има боље школске квалификације или већу практику, а при једнаким, онај, који је општинар ове општине.

Плата је до 1560 перпера.

Молбе са осталим документима треба послати Општинској Управи најдаље до 28. априла ове године.

Број 304. Из канцеларије општинске Управе, 25. марта 1914 год., Бијело Поље. бр. 217, 2,3

Ђоко Т. Велимировић бривач — Цетиње, извјештава своје поштоване муштерије, да од 1. маја тек. године пресељава своју радњу у општинску кућу бр. 35 до Народне Штедионице. бр. 223, 1,2

ОФИТАЈЕ СЕ удобан стан, горњи кат са три собе, кухиња и авлија у близини куће војводе Пламенца. За услове упитати **Блажа Маркуша, Цетиње.** бр. 222, 1,1

ОСНОВАНА 1901 ГОД.

КАПИТАЛ 1,000.000 П. — РЕЗЕРВНИ ФОНД 270.000 П.

ПРВА НИКШИЋСКА ШТЕДИОНИЦА

ЦЕНТРАЛА У НИКШИЋУ.

Филијале: у ШАВНИКУ, ВЕЛИМЉУ и ПЛЕВЉУ

има част учтиво извјестити, да је рјешењем своје XIV редовне главне скупштине, од 2. марта ове год., и одобрењем Господина Министра унутрашњих дјела, измјињен досадањи њен назив, који сада гласи:

Никшићска Кредитна Банка
Banque de Crédit de Nikschitch
Nikschitser Creditbank

и да свој досадањи капитал од К. 500.000 повишава на

један милион круна

уписом новог кола од 5000 акција по 100 кр.

Упис акција почиње од 1. маја о. г., како код централе, тако и свих њених филијала и код:

Београдске Тргов. Банке, Београд
Српске Банке, Загреб
Јадранске Банке, Трст
Црногорске Банке, Цетиње и код њених филијала;

а врши се по К. 20 од сваке акције годишње до потпуне уплате и изравнања са резервним фондом старог кола, — ко хоће може и раније уплате извршити.

Банка ће вршити, као и до сада све банкарске послове, као:

1) отвараће текуће рачуне трговцима, увозницима и извозницима;

2) вршиће инкасо, како домаћих, тако и страних наплата;

3) обављаће све врсте чековске радње и девиза;

4) даваће акредитиве на сва европска и америчка мјеста;

5) примаће улоге на штедњу и плаћаће на исте 6% (шест од сто) камате годишње.

Обрачун шестомјесечни;

6) вршиће исплате за сва европска и америчка мјеста;

7) нарочито одјељење за све врсте информационих послова.

бр. 221, 1,10

Продаје се мотоциклет под сасвим повољним условима. Обратити се **Луки Милуновићу** — **Пиперу, Цетиње.** бр. 209, 2,3

Оглас. — Јављам поштованој публици, да ћу за кратко вријеме премјестити мој кабинет на Цетиње.

Д-р Ристо Куслеф бр. 218, 1,3

зубни љекар.

ИНДУСТРИЈСКО АКЦ. УДРУЖЕЊЕ у НИКШИЋУ.

Одржаће на дан 1. маја ов. г., у депозиту у Подгорици, од 8 прије подне до 11 и од 3 послје подне до 5 сати истог дана, лиценцију за превоз пива за депозит у Андријевици.

Превозиоц ће бити обавезан возити пиво и из Подгорице и из Никшића према наредби Удружења.

Сваки лиценцијант треба имати довољан број превозних средстава, било то аутомобила или кара. Лиценцијанти морају положити кауцију у 2000.— П. у готову и пирима, или П. 4000.— у непокретности. Удружење задржаће право не издати превоз за најниже излицитирану цијену, као и уступити оном, ко поред цијене ладе Управи боље услове превозне и више сигурности за тачно извршење уговора.

Никшић, 17. априла 1914.

УПРАВА

бр. 229, 1,1 Индустр. Акц. Удружења.

Оглас. — Управа Филијале Црногорске Банке у Подгорици, за намир својег потраживања износи на јавну продају 46 (четрдесет шест) акција Подгоричке Банке са купонима за 1912/1927 годину.

Продаја ће се извршити у локалу потписате Управе на дан 2. маја 1914 год., од 3 до 5 сати послје подне, када ће се акције уступити понудиоцу највеће цијене, само за готов новац.

Опис:

6 акција број: 0168/0169, 3935/6, 4168/9 на име Стане К. Ђурашковић и 40 акција број: 0317/0336, 4317/4336.

Број 2213. Подгорица, 16. априла 1914.

бр. 228, 1,2 Управа Филијале Црногорске Банке.

ТРГОВЦИМА обраћамо пажњу на данашњи оглас *агентурно-комисионерске радње Перо С. Вукотић и Други* — *Подгорица.* бр. 211, 2,3

Млађи чиновник

потребан је **Првој Никшићској Штедионици у Никшићу.** Ступити може одмах. Услове и документа слати најдање до 30. ов. мјесеца. бр. 210, 2,3

Важно за виноградаре

Набавио сам правих француских прскалица

„Vermorel“

а држим и разне талијанске пумпе са потребним прибором за једну и другу врсту т. ј. гуме и друге ситнице.

Задругама дајем велики попуст. Набавио сам у великим количинама плавог (коњског) камена најбољег квалитета.

ЗА ГРАЂЕВИНАРЕ

имам најбољег цимента Портланд и разне гвожђарије.

Чувеног Берског вина и првијенца

продајем и на мање количине. Најбољи квалитет. Цијене умјерене.

Све горње гарантира, да је првокласна роба.

Свој Своме

Мјешовита Трговина, **Стевана Перовића** бр. 107, 8,12 Подгорица.

Објава. — Управи Подгоричке Општине потребан је *учитељ музике.* Плата годишња до 2.400 перпера.

Кандидат мора да је свршио вишу музичку школу или консерваторијум.

Првијенство ће имати они, који су уз боље квалификације већ дуже вријеме провели и пракси и били учитељи музике, а при том владају и српским језиком.

Молбе са потребним документима треба упутити Управи општине најдаље до 15-ог маја по старом календару ове године.

Број 710. Из канцеларије управе Подгоричке општине, 9. априла 1914 г., Подгорица. бр. 214, 2,3

Објава. — Управа Подгоричке Општине рјешила је, да обнови и реконструира *парну бању* на ријеци Рибници. Стога се позивају стручне фирме, које би жељеле предузети машинско уређење исте, да изволе поднијети своје понуде до 31-ог маја по старом календару ове године, кога дана ће се и уступити понудиоцу најниже цијене, ако ова буде за општину повољна.

План са објашњењима може се видјети свакога дана у канцеларијским часовима, а на захтјев може се појединим фирмама упутити и преко поште.

Број 779. Из канц. Управе општине вароши Подгорице, 9. априла 1914 г., Подгорица.

Avis. La Municipalité de la ville de Podgoritz a pris la résolution de renouveler et de construire le bain thermal qui se trouve sur la rive de la Ribnitz.

La Municipalité invite donc les Compagnies compétentes, afin d'entreprendre la mise en action du dit bain, four présenter leur offerte jusqu'au 31. Mai de l'année courante (v. s.) où l'on accordera la reconstruction à qui offrira le prix le plus avantageux qui puisse convenir à la Municipalité.

On peut avoir le plan et explications chaque jour pendant les heures de travail et, sur demande, on peut l'envoyer aux compétents par la poste.

N° 779. La chancellerie de la Municipalité de Podgoritz, le 9. Mai 1914. (v. s.) Podgoritz.

бр. 215 2,4